

REMISSVAR

2024-04-19

Svenska föreningen för alkohol- och
drogforskning

Helena Hansson

Helena.hansson@med.lu.se

Remissvar: Vi kan bättre! Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus – SOU2023:62

Kort om SAD

Svenska föreningen för alkohol- och drogforskning (SAD) bildades 1981 och är idag Sveriges största förening inom området alkohol och droger med ca 250 forskningsaktiva medlemmar inom olika discipliner som psykiatri, sociologi, psykologi, socialt arbete, genetik och farmakologi. SAD är även till för personer som är aktiva informatorer i alkohol- och drogfrågor eller som av annan särskild anledning har professionellt intresse av att följa utvecklingen inom området. Området beroendeforskning har ökat i Sverige genom åren, med allt fler registrerade doktorander vid de svenska universiteten. Detta har också resulterat i en ökning av antalet medlemmar i föreningen vilket vi är glada över.

Föreningens huvudsyfte är att främja forskning om alkohol och andra droger i Sverige genom:

- * att verka för en vetenskaplig syn på alkohol- och narkotikabrukets konsekvenser för individ och samhälle
- * att förmedla kontakter och information mellan forskare
- * att verka för en samordning och kontinuitet i forskningen samt tillvarata och bevaka forskningsintressen
- * att stimulera till tvärvetenskaplig forskning
- * att stimulera nyrekrytering av forskare till forskningsområdet

* att verka för att forskningsresultat blir kända som underlag för diskussioner och beslut som rör forskning, information samt förebyggande och behandlande åtgärder

* SAD vill också bidra till fortlöpande förnyelse och vidareutveckling genom att uppmärksamma och intressera unga forskare att ge sig in på detta område

Sammanfattning och övergripande kommentarer

Svenska Föreningen för Alkohol- och Drogforskning (SAD) välkomnar utredningens förslag och ser dem som ett komplement till Samsjuklighetsutredningens viktiga förslag om förnyelse av beroendevården. Från föreningens sida hade vi önskat att även frågor kring strafflagstiftningen på området hade inkluderats i direktiven. Även om detta inte har beaktats i utredningen anser vi att det nu framlagda förslaget är positivt och vi hoppas och tror att det kommer att leda till en tydligare inriktning inom den svenska narkotikapolitiken för att minska skador och dödsfall relaterade till narkotika i framtiden.

Vi har i detta remissvar valt att specifikt kommentera endast **kapitel 27 "Robusta strukturer för kunskap, forskning samt kunskapsbaserad vård, stöd och skadereducering"**, eftersom detta kapitel berör frågor som rör föreningens syfte och primära verksamhetsområde. Svaret berör därmed utredningens förslag i förhållande till hela ANTDS-området.

SAD tillstyrker utredningens förslag om att tydliggöra Socialstyrelsens sektorsansvar för genomförande av de nationella ANDTS-målen samt att initiera och stödja forskning inom området. Det är av yttersta vikt att det finns en samordnad och helhetsinriktad ansats för att hantera problematiken kring alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar. Att Socialstyrelsen ges detta utökade ansvar kommer att underlätta för en effektivare och mer samordnad insats från myndighetens sida. Därtill är det positivt att regeringen ser behovet av att fortsätta finansiera forskning inom ANDTS-området, vilket är avgörande för att kunna vidareutveckla metoder för förebyggande och behandlande insatser.

Vi instämmer även i förslaget att regeringen bör ge tydliga förväntningar och medel för att förbättra vården och insatserna inom psykisk hälsa och suicidprevention. Det är av största vikt att huvudmännen inom vården får konkreta direktiv och resurser för att kunna möta behoven hos personer med skadligt bruk eller beroende samt inom områden som kan minska dödligheten till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftningar.

Vi ser även positivt på förslaget att dialog ska föras med relevanta myndigheter för att initiera och finansiera forskning som rör prevention, vård, stöd och skadereduktion inom ANDTS-området. Ett sådant samarbete är nödvändigt för att säkerställa att forskningen är relevant och att resultaten kan implementeras på ett effektivt sätt i praktiken.

När det kommer till forskningsfinansiering ser vi ett behov av att öka anslagen inom ANDTS-området för att kunna täcka behoven och möjliggöra långsiktig kompetensförsörjning. Det är även viktigt att säkerställa att forskningen är multidisciplinär och att olika yrkesgrupper, inklusive polis och andra professioner som kommer i kontakt med personer med skadligt bruk eller beroende, involveras och får tillgång till relevant kunskap. I enlighet med detta tillstyrker vi även förslaget om

att ge Forte i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en nationell tvärvetenskaplig (flervetenskaplig) forskarskola med fokus på prevention, beroendevård och skadereducering

Avslutningsvis tillstyrker vi förslaget att utreda förutsättningar för långsiktig kompetensförsörjning inom området och att ta fram en nationell strategi. Det är av största vikt att säkerställa att personal inom olika delar av hälso- och sjukvården samt socialtjänsten har tillräcklig kompetens och att det finns en långsiktig plan för att möta behoven hos personer med skadligt bruk eller beroende. SAD vill i det sammanhanget påpeka att många som forskar inom området alkohol och narkotika också är verksamma som lärare på universitet/högskolor där kunskap om beroendeproblem är centrala, däribland professions- och yrkesutbildningar till yrken som läkare, sjuksköterska, apotekare, receptarier, psykolog, socionom och polis.

Sammanfattningsvis ser vi positivt på regeringens utredningens förslag om att stärka insatserna inom ANDTS-området och att öka forskningsfinansieringen. Vi ser fram emot att se konkreta åtgärder och förbättringar inom området baserat på de presenterade förslagen.

För Svenska föreningen för Alkohol- och Drogforskning (SAD)

Helena Hansson

Ordförande

20240419